ZYTHOS

EEN COLADRINKER WORDT BIERLIEFHEBBER

Tekst en foto's:
Casimir Elsen

Het is voor mij heel ongewoon om het in dit tijdschrift over mijzelf te hebben. Voor mij ging het in de eerste plaats altijd om de inhoud van mijn artikels, en niet om mijn persoon. Hoe minder mijn naam dus ter sprake kwam, hoe liever ik het had. En mijn eigen foto in dit blad heb ik altijd proberen af te remmen. Nu ik echter een punt zet achter mijn bestuurs- en organisatorische functies binnen Zythos, is onze hoofdredacteur van oordeel dat dit een geschikt moment is, om eens terug te blikken op het verleden en te onthullen hoe ik in de bierwereld verzeild geraakte. In plaats van een klassiek interview werd het het onderstaand relaas.

Ik moet iets bekennen. Had je mij op 18 maart 1994 – de dag dat de Limburgse Biervrienden van start gingen – gevraagd om zoveel mogelijk Belgische biermerken op te sommen, zou ik waarschijnlijk niet veel verder geraakt zijn dan *Cristal Alken*, *Stella Artois* en *Jupiler*. De bierwereld was voor mij een volledig gesloten boek. Zoals mijn generatiegenoten was ik wel opgegroeid met tafelbier, maar ergens in mijn tienerjaren moet ik op het 'slechte pad' geraakt zijn en tot de Coca Colamassa zijn toegetreden. En niet zomaar een beetje. Twee à drie liter cola op een warme zomerse dag was echt niet ongewoon! Onvoorstelbaar voor wie mij nu kent, zeg je? Tja ...

Voor mijn overstap naar het bier is in feite de dochter van mijn broer, mijn nichtje dus, verantwoordelijk. Of eigenlijk haar toenmalig lief. Dat zat zo: vroeger – ik spreek nu over de jaren '70 en '80 van vorige eeuw – bezat ik een verzameling lege drankblikjes. Niet alleen van bier maar van alle mogelijke fris- en andere dranken, afkomstig uit vele landen. Meegebracht van mijn reizen en omzwervingen door zowat gans Europa, van Noorwegen tot Griekenland en van Finland tot Spanje. Probleem: die blikjes namen enorm veel plaats in beslag en op een bepaald moment wist ik er geen blijf meer mee. In een opwelling heb ik toen in 1991 of 1992 mijn ganse collectie weggegeven aan een 12-jarige beginnende verzamelaar. Een paar jaar heb ik dan totaal niks meer verzameld. En van bier wist ik nog altijd absoluut niets. Tot op een mooie dag in het voorjaar van 1994. Ik was op bezoek bij mijn broer, en het lief van mijn nichtje had daar in de kelder een soort tentoonstelling opgesteld van zijn verzameling. Hij verzamelde namelijk bierflesjes. Dat kleurrijk beeld sprak mij wel aan en het idee groeide om toch ook weer iets te gaan verzamelen. Maar wat? Ook flesjes? Dan zou ik op de kortste tijd weer met hetzelfde probleem zitten als met mijn blikjes: plaatsgebrek. Glazen? Zelfde probleem. Nee, het moest iets worden, dat niet te veel plaats in beslag nam en toch nog redelijk overzichtelijk was. En zo kwam ik op het idee: etiketten van Belgische bieren.

Nee, het is Casimir niet, maar het hàd hem kunnen zijn bij het begin van zijn 'biercarrière.

Maar hoe komt iemand, die totaal niet vertrouwd is met de bierwereld, in het bezit van etiketten? Dat er zoiets bestond als de Objectieve Bierproevers (de voorloper van Zythos), of dat ongeveer in diezelfde tijd de Limburgse Biervrienden werd opgericht, was mij toen totaal onbekend. Ook van de Gambrinusclub of andere verzamelaarclubs had ik nog nooit gehoord. Het enige wat ik als houvast had, was een boek dat ik in de GB gevonden had: *Belgisch Bierboek* van Dave Vlam. Daarin stonden de namen en afbeeldingen van de etiketten van de bieren, die in het begin van de jaren '90 op de Belgische markt te krijgen waren. Iets meer dan 800. Achthonderd? Dat moet doenbaar zijn om die allemaal te verzamelen. Jawel, ik dacht toen: als ik die allemaal heb, bezit ik alle bestaande Belgische bieretiketten. Dat mijn collectie momenteel is uitgegroeid tot een eind boven de 20 000 stuks, bewijst wel hoe naïef ik toen nog was.

De kwestie was natuurlijk: hoe kom ik aan die etiketten? Op dat ogenblik dacht ik dat de enige mogelijkheid was, die bieren overal te gaan aankopen en de etiketten van de fles te weken. En dus heb ik mijn zomervakantie van 1994 besteed aan een omzwerving door het ganse land om overal in drankenhandels (de adressen haalde ik uit de gele telefoongids) één flesje van allemaal verschillende bieren te gaan kopen. Naargelang ik ze kocht, zette ik streepjes in mijn *Belgische Biergids* en zo kreeg ik al snel door dat er eigenlijk nog heel wat bieren waren die niet in de gids stonden, of dat sommige etiketten er anders uitzagen dan in het boek afgebeeld. Al iets bijgeleerd dus.

Op het einde van die zomer zat ik dus met ettelijke honderden flesjes bier in huis, allemaal verschillend (nu ja, verschillend van naam, want van 'etiketbieren' had ik toen ook nog geen benul). Vraag was: wat doe ik daarmee, want het was mij oorspronkelijk immers om de etiketten te doen. Ik kon dat bier toch niet allemaal in de pompbak gieten – daarvoor had ik er toch te veel voor betaald! En dus ben ik – het uitgesproken type van een coladrinker – beginnen bier proeven. Het is moeilijk te omschrijven, wat ik de daarop volgende maanden heb ervaren. Er ging een voor mij totaal onbekende wereld open. Mijn smaakpapillen, tot dan bijna vastgeroest in die uitgesproken zoete colasmaak, kregen het zwaar te verduren bij al die nieuwe ervaringen, maar het was mij al heel snel duidelijk: hier wil ik meer van weten!

En dus begon ik wat verder en nauwkeuriger om mij heen te kijken, als het om bier ging. Waar ik vroeger artikels over bier of brouwerijen in kranten en tijdschriften achteloos zou overgeslagen hebben, kregen die nu mijn bijzondere aandacht. Wellicht ben ik op die manier ook op de Limburgse Biervrienden (en daardoor ook op OBP) gestoten. Ik weet het niet meer zeker, maar het is niet uitgesloten dat een artikel in Het Belang van Limburg van 25 oktober 1994 ('Terfke wordt primeur van Limburgs Bierweekend') de doorslag heeft

gegeven. Een bierweekend? En hier in Limburg? Daar moet ik zeker naartoe!

12 november 1994 in zaal De Schakel in Hasselt-Kuringen werd dus mijn eerste confrontatie met andere bierliefhebbers, niet als lid maar als bezoeker. Nog heel voorzichtig, zelf mijn mond niet opendoend – wat moest ik, onwetende, hier wel gaan vertellen? – maar wel met ogen en oren open om zoveel mogelijk bij te leren. Ik herinner me, dat ik toen verbaasd was het *Brugs Tarwebier* en de *Mort Subite*-bieren aan te treffen tussen de 'Limburgse' bieren. Ik heb er toen zelfs nog een brief over geschreven naar de brouwerij van Alken. Als ik die brief – een kopie ervan en het antwoord zitten nog steeds in mijn archief – nu herlees kan ik alleen maar glimlachen bij mijn naïviteit en onkunde van toen.

Uiteraard werd ik na dat eerste bierweekend lid van de Limburgse Biervrienden. Ik nam deel aan de uitstap naar Rodenbach in 1995, meteen ook mijn eerste brouwerijbezoek. De zomer van 1995 werd een ontdekkingsreis naar de brouwerijen. Ik wist inmiddels dat er nog meer dan 100 waren in België, en ik wou die wel eens allemaal gezien hebben – althans van de buitenkant. Dus maakte ik rondritten doorheen gans België, alleen maar om uit te vinden waar een brouwerij zich precies bevond en er een foto van te maken. Het leerde me dat ik mijn beeld van een 'brouwerij' niet moest afstemmen op dit van de brouwerij van Alken of Artois in Leuven... Vanuit die bezigheid had ik het bestuur van de Limburgse Biervrienden ook al laten verstaan dat ze op mij mochten een beroep doen, als ze hulp nodig hadden voor het volgende bierweekend, om bier af te halen in de brouwerijen of zo. Ik zwierf toch geregeld het hele land rond, dus dat was een kleine moeite. *Sara* en *Joseph* van Brasserie de Silenrieux waren op die manier de eerste bieren die ik naar Hasselt haalde voor het bierweekend van 1995. Nu was ik dus 'medewerker' geworden. Het moet niet lang na dat tweede bierweekend geweest zijn dat voorzitter Rony Langenaeken mij gevraagd heeft of ik niet wou toetreden tot het bestuur. Uit stukken in mijn archief blijkt in elk geval dat ik op 7 februari 1996 mijn eerste bestuursvergadering bijwoonde. De eerste van een lange, zeer lange reeks ...

Nauwelijks een maand later ging op nationaal niveau de 'Groep Bier' van OBP van start, een groep die zich ging bezighouden met het verzamelen van alle nieuws in verband met bier en brouwerijen en die daarvan verslag zou uitbrengen in het tijdschrift 'Den Bierproever'. Omdat ik dit toch al deed voor mezelf en voor de Limburgse Biervrienden, werd ik ook lid van deze nationale werkgroep. Het was gewoon een voortzetting van iets waar ik al mee bezig was, dus geen extra werk. En zo begon ik dus ook mijn ervaringen en de informatie die ik kon verzamelen neer te schrijven. Ik begon mij ook steeds meer te documenteren en te lezen over en bier en brouwen (mijn bierbibliotheek omvat momenteel zo'n 300 boeken). Mijn eerste artikel ('Nieuws van de Luikse kleintjes') verscheen in Den Bierproever nr. 44 (augustus 1996 – niet slecht voor iemand die twee jaar voordien nog NIETS over bier wist!). Een jaar later, vanaf Den Bierproever nr. 48, werd ik lid van de vaste redactie. Op dat moment stopte onze huidige corrector Hans Meijvis door veranderde werkomstandigheden als corrector en eindredacteur. Bij het verschijnen van nr. 55, toen Jan Van Maele zijn ontslag gaf als hoofdredacteur, heb ik na een zekere aarzeling deze taak overgenomen. Onder mijn leiding zouden nadien nog vijftien nummers van Den Bierproever en – na het stopzetten van OBP – tien nummers van De Zytholoog verschijnen. Na die 25 nummers besloot ik in de herfst van 2005 mijn functie van hoofdredacteur ter beschikking te stellen. In de persoon van Marc Mertens – die eind dit jaar trouwens óók al 25 nummers zal geredigeerd hebben! – vond ik zeker een waardige en talentvolle opvolger.

Mijn eerste brouwerijbezoek bij Rodenbach is sindsdien gevolgd door een paar honderd andere, in binnen- en buitenland. Er zijn maar een zestal Belgische brouwerijen meer waar ik nog niet binnengeraakt ben (waaronder de trappistenbrouwerij van Westvleteren). Ik ben al lang de tel kwijt van het aantal vergaderingen dat ik sedert mijn ontdekking van het Belgisch bier heb bijgewoond, over het aantal artikels dat ik over bier en brouwerijen heb geschreven, over het aantal keren dat ik over Belgisch bier heb gesproken. En ook over het aantal bieren dat ik in al die jaren heb kunnen proeven. Een reeks die – gelukkig – nog lang niet ten einde is.

Eén ding is zeker: toen ik begin 1994 naar die bierflesjes van het lief van mijn nichtje stond te kijken, kon ik niet vermoeden dat daardoor mijn leven er vijftien jaar later totaal anders zou uitzien. Bredero zei het al in de 17de eeuw: 't kan verkeren. ◆

Casimir, de bescheidenheid zelf, heeft in zijn tekst niets vermeld over zijn bestuursfuncties in OBP en Zythos. Toch zijn ook die meer dan het vermelden waard. Hij werd in 1999 lid van de raad van bestuur van de Objectieve BierProevers – hoewel de vereniging een bijna eenmansbestuur had in de persoon van Peter Crombecq – tot die er in 2002 de brui aan gaf.
Casimir werd medewerker van het comité dat de oprichting van Zythos voorbereidde. Op drie maanden tijd was de nieuwe vereniging een feit en verscheen ook nummer 1 van De Zytholoog. Hij was lid van de eerste raad van bestuur van Zythos, van 2003 tot 2005, en weerstond in 2008 niet aan de lokroep om opnieuw tot die raad toe te treden, als secretaris, in opvolging van Tommy Van Ouytsel.
Casimir is sinds de start van Zythos ook beheerder van de maatschappelijke zetel. In zijn handen waren er steeds een efficiënt, correct en snel werkend secretariaat en maatschappelijke zetel. Voor De Zytholoog verzamelt hij nog steeds zo correct mogelijke informatie over alles wat in de Belgische bier- en brouwerijwereld gebeurt. Hij heeft trouwens een knipselarchief van meer dan 8000 pagina's.
Nog even ... en we verliezen een zeer deskundig en capabel lid van het bestuur.

Niet voor niets wordt Casimir de wandelende bierencyclopedie genoemd. Maar misschien wordt het tijd om echt te gaan genieten. Zijn opvolger (m/v) mogen we niet met hem vergelijken, dat zou niet fair zijn. Er wacht wel een zware taak voor de werkgroep Bier, die trouwens moeilijk van de grond geraakt. Hij is sinds 2001 met brugpensioen maar heeft sindsdien tijd tekort. Een meer dan voltijdse 'werknemer' als Casimir wordt niet zomaar door één iemand vervangen. Daarvoor zijn meerdere personen nodig.
Naast bier pak je hem één andere hobby niet af: de harmonie. Al sinds 1959 is hij muzikant. Zijn huidig instrument is de tuba. Hij werkt ook zoektochten en kwissen uit voor het jaarlijkse jeugdkamp van de harmonie.

We gaan hem nog missen, maar hopelijk slechts geleidelijk. Nog een weetje: vanaf Den Bierproever nr. 48 stopte onze huidige corrector Hans Meijvis door veranderde werkomstandigheden als corrector en eindredacteur. Nu is hij al enkele jaren terug van weggeweest.